

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia, Komenského 3425/18, 075 42 Trebišov
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania v Obchodnej akadémii v Trebišove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGT6
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	1.2. 2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	online stretnutie - Teams
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.oatv.edu.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Čítanie s porozumením - lyrické texty

Krátka anotácia

V dnešnej dobe neustále upadá záujem žiakov o literatúru, stredoškolákov nevynímajúc. Učiteľ sa preto v edukačnom procese zákonite ocitá v pozícii motivátora, ktorého prioritou je dokázať podnietiť žiaka k čítaniu, naučiť ho vnímať estetickú hodnotu literárnych diel, odhaľovať ich poznávaciu, výchovnú i zábavnú, oddechovú funkciu. Pri dosahovaní tohto cieľa nesmie žiak ostať pasívnym objektom prijímajúcim informácie, ale musí byť aktívnym subjektom. Viest' žiaka k participácii na vyučovacom procese si vyžaduje nielen tvorivú a flexibilnú prácu učiteľa, ale aj voľbu adekvátnych, inovačných, zaujímavých, efektívnych edukačných metód a foriem so súčinným využitím moderných technológií.

Pri práci s literárnym textom je potrebné v súlade s obsahovými vzdelávacími štandardami rozvíjať poznávacie a interpretačné kompetencie žiaka.

Na dosiahnutie stanovených výchovno-vzdelávacích cieľov vplyva zvolená metóda - špecifická činnosť učiteľa, pričom dôležitú úlohu zohráva vzájomná spolupráca učiteľa a žiaka a aktivita žiakov. Učiteľ má k dispozícii širokú škálu metód vyučovania. V súčasnosti sa často stretávame s delením vyučovacích metód na tradičné a inovatívne.

Výber vyučovacích metód je nutné prispôbiť obsahu vyučovacej hodiny, cieľu, intelektuálnym

možnostiam, skúsenostiam, záujmom žiakov i materiálovo-technickému vybaveniu školy, s cieľom upútať pozornosť žiakov, motivovať ich k aktivite, tvorivosti pri riešení úloh a sprostredkovať zážitok.

Pozitívne sú žiakmi hodnotené inovatívne metódy. Ich uplatňovaním sa vytvára priaznivá vyučovacia klíma, upevňuje sa vzťah medzi učiteľom a rozvíja sa schopnosť tímovej práce žiakov.

Voľba metód práce s literárnym textom je do značnej miery ovplyvnená jeho charakterom. Za limitujúcu hranicu je možno považovať hranicu literárneho druhu - lyrika, epika, dráma. Charakter literárneho textu má rozhodujúci vplyv na jeho poňatie i podobu jeho didaktickej interpretácie.

Lyrika ponúka osobnú výpoveď autora o jeho osobnom prežitku, pociť, jeho subjektívny pohľad na skutočnosť, na malom priestore núka čitateľovi množstvo informácií, emócií, významov.

Jednou z možností, ako sa žiakom pokúsiť sprístupniť lyrickú poéziu môže byť tvorivý prístup k nej, ktorý by plnil interpretačné ciele, aktivizoval a zároveň pomáhal porozumieť špecifiká tohto literárneho druhu.

Interpretačné činnosti orientované na tematickú rovinu lyrického textu

Práca s lyrikou umožňuje zapojenie predstavivosti žiaka, vytváranie jeho predstáv na základe obrazných i neobrazných, ústredných i čiastkových motívov básne, na základe celkovej atmosféry, nálady básne, naladenia lyrického subjektu. Jednou z kreatívnych metód interpretácie lyriky môže byť využitie zmyslových vnemov žiaka.

Zaujímavé pre žiakov sú aj rekonštrukčné aktivity. Predpokladajú dotváranie určitých častí básne – záveru, pointy a pod. Tieto časti sa s jasným didaktickým zámerom vynechajú, žiaci ich dotvárajú a ich rekonštrukcie porovnávajú medzi sebou i s autorským originálom, napr: dokončiť báseň dopísaním veršov tak, aby báseň získala pointu, doplniť vynechanú časť básne, dopísať poslednú slohu básne, vymyslieť básni vhodný názov a pod.

Tvorivou činnosťou na hranici medzi kreatívnou interpretáciou a vlastnou tvorbou je transkripcia, napr.: prepísať báseň do podoby poviedky, prepísať báseň ako dramatický dialóg, prepísať obsah básne do podoby sms – správy, telegramu, inzerátu a pod.

Prostredníctvom prepisu lyrickej básne do podoby iného žánru je možné poukázať i na prenosnosť viacvrstevnosti významu lyrickej poézie bez ochudobnenia o sekundárne významy a estetickú informáciu.

Interpretačné činnosti orientované na jazykovú a kompozičnú rovinu lyrického textu

Tieto aktivity sú založené na obmene lexiky (slov, slovných spojení, obrazov) a kompozície napr. nahradiť označené obrazné vyjadrenia neobraznými, obmeniť niektoré slová v texte tak, aby zanikla jazyková hra, nahradiť označená slova v texte synonymnými výrazmi a všimnúť si napr.: zmenu rytmu, rýmovej výstavby a pod.

Zmeny v kompozičnej výstavbe spočívajú vo vytváraní obmenených podôb lyrického textu a sledovaní ich vplyvu na vnútornú kompozíciu a výpovednú hodnotu Ako tvorivá činnosť sa ponúka premyslené rozstrihanie (na strofy, verše, dvojveršia) a následné skladanie textu.

Za špecifickú tvorivú aktivitu môžeme považovať recitáciu ako prejav emocionálneho dojmu spojeného s hlbším pochopením textu.

Osobitnú skupinu tvorivých činností predstavujú tie, ktoré vedú žiakov nie k poznaniu čít autorského textu, ale k poznávaniu typov umeleckých prostriedkov a princípov tvorby. Ide o celú škálu možností tvorby vlastných textov od metafor cez verše a strofy po celé básne. Žiaci tak poznávajú princípy básnickej tvorby.

Pre každú z uvedených tvorivých aktivít je podstatný výber lyrického textu.

Tvorivá práca s lyrickým textom rozvíja schopnosť žiakov vnímať pravidlá básnickej tvorby, rozvíjať citlivosť k prostriedkom lyrickej výpovede.

Kľúčové slová

obsahové štandardy, vzdelávacie štandardy, poznávacie a interpretačné kompetencie žiaka, tradičné vyučovacie metódy, inovatívne vyučovacie metódy, lyrický text, didaktická interpretácia, tematická rovina lyrického textu, jazyková a kompozičná rovina lyrického textu.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

- I. Učiteľ ako motivátor v edukačnom procese
- II. Klasifikácia vyučovacích metód
- III. Analýza inovatívnych metód práce s lyrickým textom
- IV. Diskusia – výmena skúseností s prácou žiakov s lyrickým textom

Členovia klubu sa oboznámili s možnosťami využitia rôznych inovatívnych metód práce s lyrickým textom a vymenili si skúsenosti z realizácií hodín zameraných na analýzu konkrétnych básnických textov.

13. **Závery a odporúčania:**

Na vyučovacích hodinách využívať inovatívne metódy práce s básnickým textom.

14.	Vypracoval (meno, priezvisko)	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
15.	Dátum	1. 2. 2021
16.	Podpis	
17.	Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. L. Lehončáková
18.	Dátum	1. 2. 2021
19.	Podpis	

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia